

stupně efektivitu. Z několika příslušníků skupiny vyrostli mimořádně úspěšní Experten. Mezi nimi začal od září 1941 doslova kralovat Hans-Joachim Marseille: jestliže na konci srpna měl na kontě 14 sestřelů o měsíc později již 23. Piloti I./JG 27 v této fázi války z hlediska výcviku, taktiky, pilotního mistrovství a střelecké úrovně, výrazně překonávali rivaly z RAF, neboť Britové k navýšení svých sil v Egyptě využívali letový personál tvořený letci s méně kvalitním výcvikem (Královské letectvo právě procházelo početným růstem se všemi negativy, které tento proces obvykle přináší) a bez srovnatelných zkušeností. Část z nich zastupovaly nově příchozí posily z Británie, současně ale rostl počet letců z dominií, zejména Australanů a také Jihoafričanů, jejichž výcvik (zejména v případě letců rychle expandující SAAF) nedostačoval. Díky tomu Bf 109E dokázaly operovat téměř bez bojových ztrát a působily stíhacím squadronám RAF velké ztráty. Na britské straně situaci příliš nezlepšil ani příchod amerických stíhaček Curtiss Tomahawk Mk.II (Hawk 81). Ty sice v malých a středních výškách dosahovaly vyšších výkonů než pouštními filtry Vokes zatížené Hurricaney Mk.I a Mk.II, ani to však na poslední provedení „Emilů“ nestačilo. Mezi tím 22. června 1941 zahájilo Hitlerovo Německo operaci Barbarossa, útok na Sovětský svaz, a operace v severní Africe rázem ztratily pro Luftwaffe na důležitosti.

V září 1941 na severoafrické bojiště dorazila významná posila v podobě Gruppe II./JG 27 vyzbrojené novými Messerschmitty Bf 109F. Friderich (jak byla verze nazývána) ještě znásobil technickou převahu Jagdwaffe nad v poušti bojujícími rivaly, kteří se nadále opírali o Hurricaney Mk.I a Mk.II a Tomahawky Mk.II. K přezbrojení Gruppe I./JG 27 na skvělé Bf 109F-4 došlo v listopadu 1941. Proces byl zahájen na sklonku října. Vyřazené Bf 109E-7 piloti přelétali přes Středozemní moře do Itálie (některé se dostaly až do Řecka a později je převzala do výzbroje na východě působící I.(J)/LG 2). S přechodem na Bf 109F bojová účinnost skupiny ještě narostla.

Po přezbrojení I./JG 27 na nové Bf 109F starší „Emily“ ze severoafrického válčiště pochopitelně nezmižely. Nadále zde byly používány v rolích taktických průzkumných letadel a bitevních strojů určených k útokům na pozemní cíle.

Zdroje (výběr)

Brzkovský, N., Hvězda Afriky, Hans-Joachim Marseille. Dramatický příběh legendárního esa. Praha 2022

Caldwell, D., JG 26 Top Guns of the Luftwaffe. Orion Books, New York 1991

Caldwell, D., Válečný deník JG 26, 1939 – 1942. Plzeň 1999

Ciglić, B. – Savić, D. – Micevski, M. – Miladinović, P., Messerschmitt Bf 109, The Yugoslav Story, Operational Record 1939 – 1953, Vol. I. Bělehrad 2016

Cull, B. – Galea, F., 806 Naval Air Squadron. Stroud 2019

Cull, B. – Galea F., Hurricanes over Malta, June 1940 – April 1942. London 2001

Cull, B. – Galea, F., 249 at Malta, RAF Top-Scoring Fighter Squadron. (Fonthill) 2017

Cull, B. – Galea, F., Fighters over Malta, Gladiators and Hurricanes 1940 – 1942. (Fonthill) 2018

Douglas-Hamilton, J., The Air Battle for Malta. Barnsley 2001

Fast, N., Das Jagdgeschwader 52 band I. Band. Gladbach 1988

Fast, N., Das Jagdgeschwader 52 band IV. Band. Gladbach 1990

Garello, G., Guerre sur le Désert, La Regia Aeronautica au combat 1940 – 1943 (2e partie). Batailles Aériennes 58/2011

Glineur, P., La Luftwaffe sur Malte, 1e partie. Batailles Aériennes 84/2018

Höfling, R., Messerschmitt Bf 109E – Varianten. Stengelheim 2003

Holland, J., Fortress Malta, An Island under Siege 1940 – 1943. London 2003

Latimer, J., Tobruk 1941, Rommelovo úvodní tažení. Praha 2008

Malizia, N., La Regia Aeronautica Nella 2a Guerra Mondiale, Dai diari di guerra 1940 – 1942. Roma 2013

Mattesini, F., L'attività Aerea Italo-Tedesca nel Mediterraneo, il contributo del „X. Fliegerkorps“, Gennaio – Maggio 1941. Roma 1995

Mombeek, E. – Smith, J. R. – Pegg, M., Jagdwaffe, War over the Desert, North Africa June 1940 – June 1942. Hersham 2001

Nikolić, D. – Petrović, O. M., Against Hitler's Luftwaffe in the Balkans, The Royal Yugoslav Air Force at War in 1941. Barnsley

2023

Noppen, R. K., Malta 1940 – 1942, The Axis air battle for Mediterranean supremacy. Oxford 2018

O'Toole, T., No Place for Beginners. Battle over Malta: June 1940 – September 1941. Stamford 2013

Prien, J. – Rodeike, P. – Stemmer, G., Messerschmitt Bf 109 im Einsatz bei der III. und IV./Jagdgeschwader 27. Struve Druck, Eutin 1995

Prien, J. – Rodeike, P. – Stemmer, G., Messerschmitt Bf 109 im Einsatz bei der II./Jagdgeschwader 27 1940–1945. Struve Druck, Eutin 1997

Prien, J. – Rodeike, P. – Stemmer, G., Messerschmitt Bf 109 im Einsatz bei der Stab und I./Jagdgeschwader 27 1939-1945. Struve-Druck, Eutin 1998

Prien, J., Geschichte des Jagdgeschwaders 77, Teil 1. Eutin 1992

Priller, J., J.G.26, Geschichte eines Jagdgeschwaders. Stuttgart 1980

Radinger, W. – Schick, W., Messerschmitt Me 109. Das meistgebaute Jagdflugzeug der Welt, Entwicklung, Erprobung und Technik. Alle Varianten: von Bf (Me) 109A bis 109E. Oberhaching 1997

Ring, H. – Girbig, W., Stíhací eskadra JG 27. Plzeň 1994

Roba, J., L., Mai 1941, La Luftwaffe a l'assult de la Crete. Batailles Aériennes 24/2003

Roba, J., L., La Luftwaffe en Afrique 1941: des origines au déclenchement de l'opération Crusader. Batailles Aériennes 34/2005

Roba, J. L., The Luftwaffe in Africa 1941 – 1943. (Casemate) 2019

Rogers, A., Battle of Malta, June 1940 – November 1942. Oxford 2022

Rogers, A., Air Battle of Malta: Aircraft Losses and Crash Sites 1940 – 42. Barnsley 2017

Saintes, P., Histoire de la JG 52, L'Escadre aux 11.000 victoires. Batailles Aériennes 49/2009

Scuts, J., Bf 109 Aces of the North Africa and the Mediterranean. Oxford 1995

Shores, Ch. – Williams, C., Aces High. London 1994

Shores, Ch., Aces High, Vol. 2. London 1999

Shores, Ch., Those other Eagles. London 2004

Shores, Ch. F. – Massimelo, G. – Guest, R., A History of the Mediterranean Air War 1940 – 1945, Vol. 1.

London 2012

Shores, Ch. – Cull, B. – Malizia, N., Malta: the Hurricane Years 1940 – 1941. London 1987

Shores, Ch. – Cull, B. – Malizia, N., Air War for Yugoslavia, Greece and Crete 1940 – 41. London 1987

Schreier, H., JG 52, Das erfolgreichste Jagdgeschwader des Zweiten Weltkrieges. Berg am See 1990

Mombeek, E. – Smith, J. R. – Pegg, M., Jagdwaffe, War over the Desert, North Africa June 1940 – June 1942. Hersham 2001

Šnajdr, M., Luftwaffe vs. Královské námořnictvo. Nevojice 2019

Taghon, P., Die Geschichte des Lehrgeschwaders 1. Band 1. Zweibrücken 2004

Tejchman, M., Balkán ve válce a v revoluci 1939 – 1945. Praha 2008

Vajda, F. A. – Dancey, P., German Aircraft Industry and Production 1933–45. Warrendale 1998

Vogt, H. H., Messerschmitt Bf 109 – Einsatzmaschinen – Das Nachschlagwerk. Zweibrücken 2012

Weal, J., Jagdgeschwader 52, The Experten. Oxford 2004

Weal, J., Jagdgeschwader 27 „Afrika“. Oxford 2003

Weal, J., Bf 109D/E Aces 1939 – 1941. Oxford 1996

Williamson, D. G., The Siege of Malta 1940 – 1942. Barnsley 2007

Ziefle, M., Messerschmitt Bf 110, Die Rehabilitierung eines Flugzeuges. Norderstedt 2009

Dokumenty

Axis Operations in the Mediterranean 13th – 20th APRIL 1941, Situation Reports issued by Luftwaffe Führungsstab IC. Air Historical Branch, Translation No. VII/115. Air Ministry July 1956

Axis Operations in the Mediterranean 20 – 27 APRIL 1941, Situation Reports issued by Luftwaffe Führungsstab IC. Air Historical Branch, Translation No. VII/116. Air Ministry July 1952

D.(Luft) T.229/4. Bf 109E Bedienung und Beladevorschrift für Ubwurfaffe. Berlin 1940 (Ausgabe Juli 1940)

D.(Luft) T.229/12. Bf 109E-7/Z Beschreibung und Einbau der GM-1 Anlage. Berlin, Oktober 1941

Kriegstagebuch Deutsches Afrika-Korps 1. Teil v.6.2.1941 – 14.8.41

Lagebericht Nr. 523 (abgeschlossen am 13.2.,10.00 Uhr). Der Ober-

fehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 13. 2.1941

Lagebericht Nr. 537 (abgeschlossen am 27.2.,10.00 Uhr). Der Oberfehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 27. 2.1941

Anlage 7 zu Lagebericht Nr. 537, Lagebericht Nr. 537 (abgeschlossen am 27.2.,10.00 Uhr). Der Oberfehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 27. 2.1941

Lagebericht Nr. 561 (abgeschlossen am 23.3.,10.00 Uhr). Der Oberfehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 23. März 1941

Lagebericht Nr. 589 (abgeschlossen am 20.4.,10.00 Uhr). Der Oberfehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 20. 4. 1941

Lagebericht Nr. 590 (abgeschlossen am 21.4.,10.00 Uhr). Der Oberfehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 21. 4. 1941

Lagebericht Nr. 591 (abgeschlossen am 22.4.,10.00 Uhr). Der Oberfehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 22. 4. 1941

Lagebericht Nr. 592 (abgeschlossen am 23.4.,10.00 Uhr). Der Oberfehlshaber der Luftwaffe, Führungsstab IC. H. Qu., den 23. 4. 1941

RAF Narrative (First Draft), The Middle east Campaigns, Volume XI, Malta June 1940 – May 1945. Air Ministry

War Diary 2/9 Infantry Battalion, April – June 1941. 2nd Australian Imperial Force and Commonwealth Military Forces unit war diaries, 1939 – 45 war

Časopisy

Dye, P. J., Logistics and Battle of Britain. Air Force Journal of Logistics 3/2000

Krajčí, M., Siedma Staffel nad Maltou. Revi 53/2004, 54/2004, 55/2004

Mombeek, E. – Roba, J. L., Huit Mois au I./JG 28. Avions 104/2001, 105/2001

Internet

De Zeng, H. L. – Stankey, D. G., Luftwaffe officer Career Summaries. Dostupné www.ww2dk/lwof-fz.html

Goss, Ch., Red Hearts. Dostupné

www.key/aero/article/over-malta

Holm, M., The Luftwaffe, 1933 – 1945. Dostupné www.ww2dk

Lund, E., The Battle of Britain, A German Perspective. Dostupné www.ibiblio.org/hyperwar/ETO/-BOB-German/BoB-German-A.html#a4

Kadihal, A., Malta, The Island that Refused to Die. Dostupné: <https://achillesteheel.com/2016/the-battle-for-malta-1940-1942/2/>

Malta: War Diary, 26 February 1941: 100 Strong Attack on Luqa Equals Illustrious Blitz. Dostupné <https://maltagc70.wordpress.-comm/2021/02/26/26-february-1941-100-strong-attack-on-luqa-equals-illustrious-blitz-2>

Malta: War Diary, May 1941. Dostupné [https://maltagc70wordpress.com/category/1941/may-1941](https://maltagc70.wordpress.com/category/1941/may-1941)

Traditionsgemeinschaft Jagdgeschwader 52 e. B. Dostupné www.jg52.net/kriegstagebuch/1940/8/

Wood, T., Tony Wood's Combat Claims and Casualties Lists. Dostupné don-caldwell.we.bs/jg26/claims/tonywood.htm